ЦЕНА ЈЕ „БРАНИКУ“:
на годину: . . ф. 12 или 30 дин.
на по године: . ф. 6 или 15 дин.
на четврт године: ф. 3 или $7^1/_2$ дин.

Поједини бројеви стају 10 нов.

ОГЛАСИ
рачунају се 6 нов. од реда ситних слова
За жиг се плаћа сваки пут 30 нов.

БРАНИК

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ

„БРАНИК“ ИЗЛАЗИ
на целом табаку
уторником, четвртком и суботом

Претплата и огласи шаљу се на администрацију, а рукописи
уредништву „Бранка“ у Нови Сад.

Уредништво и администрација „Бранка“ налази се у кући г. А. Пајевића, у дунавској улици.

Рукописи се не враћају.

Број 143. У Новом Саду, у четвртак 7. (19.) децембра 1895. Год. XI.

Нови Сад, 6. децембра 1895.

— **Слобода избора у Угарској.** Посланички избори у Ђитри и Ступави показали су, да је слобода избора у Угарској сасвим илузорна и да данас не може продрети ни један мађарски опозициони кандидат, а камо ли народносни кандидат.

Крајњи левичар Људевит *Холо* је оштро пребацио влади у једној од прошлих седница угарског сабора, што су њени органи починили толико незаконитости при избору ступавском.

Заступник Холо, који је прави Мађар, а не помађарен Чивут, рекао је ово пред лицем целог угарског парламента:

„Извештаји показују, да се против бирача „пучке странке“ у Ступави вршиле најгоре бруталности; у име права човечијих, у име хуманитета морам да подигнем свој глас против вандализма и бруталности, што их тамо починише.

Преко хиљаду бирача стајаху, опкољени војском, под ведрим небом, без јела и у пљуску. Такав поступак већ сам по себи показује намеру бруталности. Затим се оклевало с гласањем, како би бирачи морали трпети и непријатности ноћи. (Золтан *Угрон* довикује: То су хуље радиле!) Тек после патње од 36 сахати пуштени су бирачи да гласају. У лето се бирачи још које-како могу склонити, али зими то иде тешко. То су жалосне ствари, које не смеју остати без казне. (На левици одобравају. Чују се узвици: Живео Банфи! Целат!)

Такав поступак иде против устава и против интереса угарске државе. Бољи је поштен, отворен апсолутизам од таке лажне уставности. Та боље је не бирати посланика, већ нека га именују. Нека се не компромитује систем народног заступства. Је-ли добро данас, кад народности јуришају (?) на мађарску државу, тим народностима у таком облику показивати мађарску државну идеју?“

— **Барон Банфи у Бечу.** Из Будимпеште јављају, да министар председник барон *Банфи* мора хитно да иде у Беч. Држи се, да је тај пут скопчан са скандалозним изборима у *Ступави* и *Гиралтовцима*, где су владини органи правили чуда и покоре и нечувеним начином терали бираче кандидата мађ. пучке странке, Карла Оточке. Говори се, да је и Његово Величанство краљ чуо за насиља при та два избора и да је одмах позвао Банфија у Беч, да Му поднесе опширан извештај о тим изборима. То је свакако знак, да су злоупотребе владиних органа изазвале негодовање на највишем месту и *да је положај барона Банфија полуљан.* Кад се барон Банфи врати из Беча, видеће се, да ли ће остати на државном крмилу до свршетка буџетске дебате, или ће отићи за својим претходником Векерлом. Сад је упражњен кермендски мандат, те можемо опет бити спремни на то, да нам мађарска влада и њени органи покажу, како у Угарској влада „слобода“ избора.

— **Чеси продиру и у више кругове!** Чешки земаљски сабор изабрао је између осталих као делегата на царевинско веће у Бечу и принца Фридриха *Шварценберга*, потомка старе чешке великашке породице, која доказује, да је старија и од саме владалачке хабсбуршке куће. Принц Шварценберг, кад је требао да положи уобичајену заклетву као члан царевинског већа, *није хтео да положи заклетву на немачком, него на чешком језику.* Ово је јако изненадило Немце, тим више, што су чланови куће Шварценберг до сада били по осећајима Немци; то је уједно знак, да народни осећаји чешки продиру већ и у највише аристократске кругове чешке, који су до сада, на штету чешког народа, били велике присталице немачке политике.

Митрополитско-црквени савет.

✕ **Ср. Карловци,** 4. децембра 1895.

Прошла недеља била је за наш црквено-народни рад жива. Држао је и митрополитско-школски савет и митрополитско-црквени савет своје седнице. Јуче је опет почео синод свој рад а данас га је довршио.

О школскоме савету донели сте извештај, ево вам у кратко и о митрополитско-црквеном савету. Седнице су држане три дана 28., 29. и 30. новембра. Председавао је патријарх. Присутни су били: епископ *Мирон* и као заменик пок. епископа Нектарија епископ *Герман*. Од световних чланова били су: Др. *Стеван Павловић*, др. *Ника Максимовић* и *Лаза Обреновић*. Пошто су три свештеничка члана умрла, а један није могао доћи, то су у име свештенства супституисани прота *Ј. Вучковић* и прота *В. Константиновић*.

Предмета је било свега 34 Од ових је 17 бракоразводних парница и то 10 из архидијецезе а 7 из пакрачке дијецезе. Остало су призиви.

Међу овима призив дра *Св. Димитријевића*, привременог конзисторијалног фискала темишварске епархије, кога је епархијска власт суспендовала с тог места. Решено је, да се исти успостави у то звање. — Одбијен је призив *новосадске српске црквене општине*, те је остало по закључку епархијске власти, да свештеник новосадски *Зарија Станковић* може становати у вароши и да му црквена општина мора давати накнаду за подвоз при вршењу парохијских дужности на салашима при ченејској цркви. —

Бивши конзисторијални бележник горњо-карловачке дијецезе *Урош Пејић*, који се пре две године сам свукао, проглашен је лишеним свештеничког и монашког чина и одлучен је за две године од светог причешћа. —

Услед утока *Георгија Коњевића пароха молског* укинуто је решење епарх. конзисторије бачке, којим је учињена подела тамошње две парохијске сесије и упућена је иста конзисторија, да о мотивима свога првобитног решења против кога је такођер молски парох Д. Јосимовић свој уток поднео, разјашњење и извештај овамо поднесе.

Остали су предмети били су дске одлуке, ствари личне природе, или од мање важности.

Политички преглед.

— **Угарски сабор**. *Горњи Дом* је држао у суботу, 2. (14.) о. м, седницу под председништвом Јосифа *Славије*, који је одао последњу пошту умрлим члановима Дома грофу *Јанковићу* и епископу вршачком Нектарију *Димитријевићу*. Затим се прешло на дневни ред: зак. предлог о *индемнитету*. — Гроф Никола *Зај* прима предлог, јер одбити индемнитет не би било пробитачно сада, кад је решено црквено-политичко питање. — Гроф Фердинанд *Зичи* изјављује, да још није то питање решено. Владино понашање особито при последњим накнадним изборима не буди ни најмање поверења. Прима предлог, али то опет не значи, да има поверења у влади. — Министар-председник борон *Банфи* одговара, да су опозициони агитатори криви, што се при изборима мора оштро да поступа. — *Индемнитет је затим примљен.*

Уобичајену честитку владалачком дому о новој години овога пута је изрекао у Горњем Дому гроф Фердинанд *Зичи*. Од како је у Угарској уставна ера, то је први случај, да световњак тумачи честитку ту, иначе је то чинио увек који члан католичког високог клира.

— **Делегати хрв.-славонског сабора на угарски сабор**. Хрватска владина странка кандидовала је на упражњена три мандата за угарски сабор ову тројицу: свеучилишног професора дра Николу *Томашића*, поседника Александра *Шпицер-Крајчовића* и Стеву В. *Поповића*.

— **Руска депутација у Бечу.** У понедељак је Његово Величанство цар и краљ примио поверенике депутације галичких Руса; депутација је врло импозантна, а броји 220 чланова из разних сталежа. На аудијенцији је вођа депутације *Оцаркијевић* држао говор, у коме је уверавао Његово Величанство о непоколебивој верности руског народа према хабсбуршком владалачком дому, па је замолио Његово Величанство, да узме у заштиту руски народ, који је за ових 100 година претрпео тешка искушења „Руски народ,“ вели говорник, „који је и у најтежим данима био чврст ослонац династији и држави, раздражен је услед тога, што владини органи нису држали ни пода што темељне законе државне приликом последњих избора за галички зем. сабор. *То раздражење побија мишљење, као да у нашој домовини влада задовољство и слога.* Како су руском народу затворени сви путеви, да дође до својих права, то се он једино нада помоћи од Вашег Величанства, те се усуђујемо, на тужбу тог народа због овогодишњих саборских избора поднесемо на подножје превишњег престола с том препонизном молбом, да Ваше ц. и ап. кр. Величанство благоизволи узети у обзир наведене притужбе.“

Његово Величанство је одговорило на то, да са задовољством узима на знање израз верности и оданости руског народа; владар је обећао, да ће се тужба тачно проучити, и ако је основана, потражиће се лек. Но уједно је изразио своје чуђење, што су њих тако много дошли те то изгледа као нека демонстрација.

Изјава.

Славном уредништву „Бранка“
у Новом Саду

Услед дописа из Ст. Бечеја, штампаног у 139. броју вашега цењеног листа, у предмету премештаја Францовог канала и српско-православног гробља, молим вас, да у листу вашем — ради обавештаја читалачке публике — уступите места овој изјави:

Истина је, да је политична општина старобечејска иза леђа — дакле без знања и питања — овомесне српске православне црквене општине уступила земљиште, на коме се и српско православно гробље од 7 година овамо налази, да се у томе правцу канал спроведе; али је истина и то, да је заступство ове црквене општине одмах, чим је за то уступање доставерно дознало, учинило све кораке, да своје гробље спасе. А наиме: протестовало је код политичне општине против самовласног располагања са гробљем; обратило се на српску политичну власт, да обезвређење гробља спречи; поднело је надлежном министру жалбу са представком и умолило је Његово Високопреосвештенство г. епископа бачког, да се заузети благоизволи, да нам се наша светиња остави на миру.

Ова ствар још није решена.

Црквена општина с тога се нада, да ће јој кораци жељеним плодом уродити, и то тим пре, што за премештање гробља нема ни неизбежне потребе, ни законског основа.

У име срп. прав. црквене општине:

У Ст. Бечеју 1. децембра 1895.

Др. Арон пл. Војновић, председник.

Дописи.

У **Београду,** *30. новембра.* († *Марија Вукићевићка*). — Изгубисмо дакле *Марију Вукићевићку!* За навек је умукнуо милозвучни *„славуј наших црквених песама“*, који нам је наше црквене и народне светковине својим дивним појањем красио! Залуд ћемо упирати наше погледе на хор наше саборне цркве, оданде се нигда више неће заорити њен љупки, анђелски глас! Да, ми се дичисмо и поносисмо њоме, јер нам она беше *прва*: али она нам беше и *једина*, па то нам и удваја нашу тугу, што нас остави без замене, без накнаде!

Тако је. *Без замене и без накнаде.* Јер оно, што је у њој *сједињено* било — и орган, и дар, и знање, и воља, и поуздање, и све ово прожето Српством и Православљем, — *тешко да ће се икада у једној особи наћи!* Она је била ретка појава, јединствени *феномен* у своме роду. Тек три кратке године прохујаше, како је чусмо први пут: а сад можда нема ни кутића у нашем народу, куда име Марјино допрло није. Ко је ма само један пут био срећан да је чује, тај је више није могао заборавити. У њеном гласу лежало је нешто, што се могло само осећати, а никако и речма исказати, — лежала је, да се тако изразим, *појезија православља!* Слушалац је морао и нехотице подлећи чаробној моћи тога гласа; чинило му се, као да се на анђелским крилима уздиже у небесне просторе, и тек кад су и последњи звуци њене песме изумрли, осетио си, да си опет на земљи, али још једнако под упечатком оних дивних тонова, који су још дуго у твојој души као хор невидљивих духова одјекивали!

Кад смо на звук звона хитали у цркву, сретали смо се обично са стерсотипним питањем: „Хоће л' певати данас Марија Вукићевићка?“ Та њена би песма и обичне недељне дане претворила у највеће празнике!

Као што је обим гласа њеног био необично велик, од најдубљег алта скоро до највишег сопрана; тако је и број њених црквених песама далеко превазилазио обичну репертоарију наших певачких дружина. Као редовни члан црквене певачке дружине „Корнелије Станковић“ и као члан женскога певачког збора у народном позоришту била је она јединствени украс њин, али је права снага њена била у соло-певању.

Више од стотину све већих и лепших црквених песама певала је покојница у разним приликама с необичном лакоћом и грацијом У ње ни је било несигурности, није било тешкоће. На лицу њеном и при најтежим пасажима није било ни трага од напора и усиљавања. Скоро све песме певала је на памет. У последњем концерту у Карловцима један члан дружине случајно поремети залогу, којом је била обележена у Малој Катавасији божићна песма „во јасљех“. Марија не приметивши то изађе пред многобројну публику с књигом у руци и не нашавши песму онде где је требало, место да пред народом прелистава књигу, отпева целу песму на изуст без погрешке.

Међу најмилије црквене песме њене спада велико „Достојно“ првога гласа, у ком је ненадмашна била и где се необични обим њенога гласа у свој лепоти својој показивао. Чешће смо од ње слушали и причасно „Скажи ми“, и на архијерејским службама свагда смо с нестрпљењем изгледали њено „Многаја љета“. Прекрасни ускршњи ирмос очарао је и дворске кругове, када га је прошлог ускрса у дворској капели отпевала. И ко би још побројио све остале ирмосе, тропаре, кондаке, ејединне и разне песме, које се у разним приликама у цркви пеју. Изненадило ме је, кад сам је једном приликом чуо, да је без погрешке отпевала и велико-господинску песму „Богоначалним мановенијем“. Црквени људи знаће, шта то значи.

Прошле 1894. године на краљев рођен-дан 2. августа певала је у Нишу на архијерејској служби, где су је слушали краљ и многобројно свештенство из свију крајева Србије. Свештенство је усхићено било том ретком појавом, а краљ је тога истога дана одликовао црквену певачицу орденом Светога Саве, који још никада достојније груди није красио Од наших крајева слушало се њено певање у Земуну, Панчеву, Суботици и Карловцима. Нови Сад је није могао чути, ма да је прошле године и то било удешавано, али се опет осујетило, сви знамо, чијом омашком.

Покојница била је племенита срца, дарежљива, готова своју оскудну корицу хлеба са још сиромашнијим поделити. Са сваким је умела опходити с пуно такта и доброте, за то је и била цењена и поштована од свију. Говорила је само српски, али се и усмено и писмено изражавала лепо и одабраним речма. На дочек и поздрав општине пожаревачке, куда је зимус умољена дошла, одговорила је неприправна срдачно и достојанствено. Радо је и много читала. Али то јој није сметало, да буде у исти мах и вредна, уредна и искусна домаћица, која би свакој кући за узор могла служити.

У последње доба чешће је поболевала. Патила је од малокрвности и од слаба желудца. Највише се бојала, да је њен снажни глас не изда. При крају септембра легне у постељу, коју је од то доба ретко и остављала. 10. новембра клоне са свим и 24. у вече после дугих и тешких мука испусти многонапаћену своју душу, једва навршивши тридесету годину свога живота. У болести чешће је спомињала оно Бранкове „Много хтео, много започео“. Осећала је, да још није извршила своју мисију. Али о томе други пут.

Смрт њена побудила је опште саучешће, општу жалост. Сви смо осећали, да је то губитак, који се не може лако прегорети. Добри митрополит Михаило сам је наредио, да се њена смрт одмах огласи, и сам је са свештенством чинодејствовао при опелу. Саборна црква и београдска општина дале су бесплатно све у почаст оној, која је бесплатно својим умилним гласом дичила цркву и Београд. Општина је уз то још и диван венац положила на њен самртнички одар. Дружина „Корнелије Станковић“ испратила је покојницу дивним појањем до вечне њене куће. На опелу и спроводу учествовало е становништво у великом броју. Сви сталежи беху заступљени, сви су осећали, да су дужни последњу почаст учинити оној, која их је толико пута задужила. Спровод се зауставио још и пред народним позориштем, где је учињен кратак помен, и отпојано последње „Вјечнаја памјат“. Погреб је трајао од два часа по подне до у саму мрклу ноћ.

—ѣ.

Новости из места и из народа.

Нови Сад, 6. децембра 1895.

— **Епархијска конзисторија бачка** одржала је дана 27. новембра о. г. под председништвом госп. бачког Епископа *Германа* своју седницу, у којој су решени ови предмети: Извештај управе епархије вршачке о смрти епископа Нектарија узет је с тугом и уз усклик „слава му!“ на знање и окр. протопресвитери, а путем ових и парох. свештенство упућено, да блаженопочившег епископа у диптихон уведу. — Узет је на знање извештај председавајућег госп. Епископа Дијецезана, да је архимандрита Анатолија Јанковића за члана епар. конзисторије на упражњено једно место суспституисао. — На молбу министарства позваће се парохијско свештенство, да упозори народ, да ће се сребрни двадесетаци и бакарни четвртаци (бугери) још само до 31. децембра о. г. на држ благајнама примати и и да после тога исти новац сасвим испада из промета. — Објавиће се парох. свештенству, да се од 1. јануара 1896. имају увести у живот св Синодом установљени обрасци матица крштених, венчаних и умрлих као и брачних извешћа, штампање којих је поверено манаст. штампарији, одкуда се једино набавити могу и имају. (Ми то не разумемо како манастирска штампарија може имати монопол?! — Ур. „Бр.“) Узет је на знање отпис Саборског одбора, да је новопостављеном конз. бележнику ове епархије плаћу у течај ставио. — Узет је на знање отпис Саборског одбора, којим се јавља да је миров. Уредба за свештеничке удовице и сироту децу у опсегу ове митрополије санкционисана и да у живот ступа 1. јануара 1896., те је под једним узето на знање президијално расположење о уведењу у живот исте уредбе у овој епархији. — Узет је на знање отпис Саб. одбора, по којем је срп. православ. црква. општини брестовачкој 150 фор. годишње припомоћи на издржавање тамошњег пароха из јерарх. фонда одобрено. — Узет је на знање извештај бележника, да је Г. Епископ Дијецезан, на пријаву срп. правосл. црква. општине у Ст. Бечеју одмах код кр. уг. министарства унутрашњих послова затражио отклоњење раскопавања тамошњег гробља, које истом гробљу прети услед новопројектираног канала. — Одобрен је избор платонеумских питомаца у Сомбору — На упражњено место протопрезв. капелана у Н. Саду, расписаће се поново стечај. — Наређено је парохијалном звању у Н. Саду да накнадно напише циркуларни протокол, којега до сад није било. — Тужба црквене општине у Б. против тамошњег пароха због наплаћивања за изводе из црква. протокола издата је истом пароху на изјашњење. — Поводом тромесечних извештаја окр. протопресвитера о проповедању парох свештенства — подељен је неким немарним свештеницима укор с претњом на новчану глобу односно епитимију. — Укинуто је решење црква. одбора у С., којим се скопчана плата са упражњеним тамошњим парохијским местом по истеку интеркалара раздељује на равне делове међу остало свештенство, и наређено, да се до сталног попуњења тога места сва плата издаје администратору исте парохије. Уједно је позвана општина, да за распис стечаја нужну пристојбу припошље.

— **Четири изасланика** београдске либералне омладине била су онамад овде, да позову прваке српске народне слободоумне странке на забаву либералне омладине, која ће бити у суботу у Београду.

— **Концерат с игранком.** Официрски кор петроварадинске 70. пешачке пуковније барона Филиповића приредио је 2. (14.) дец. о. г. у дворани код „Царице Јелисавете“ у Новом Саду концерат са врло одабраним програмом а после тога била је игранка. Први део забаве и поред свег врло лепог и занимљивог програма врло је мало душевне насладе могао дати присутнима, јер пошто се поред постављених столова седело, тако је био велик немир и жагор, да се од целе свирке тек фортисимо могао некако чути а да и не говоримо о анданту и ленту. Према томе и не можемо ништа ни говорити, како су поједине пијесе изведене биле. Забава је добро била посећена и како смо од приређивача могли дознати, сасвим су задовољни и моралним и материјалним успехом. Од српских породица био је приличан број ма да су Срби имали сутра дан своју забаву. Упало је у очи, да је од наших младих људи врло мали број био заступљен. Други део забаве је као обично добро испао. Било је врло весело и расположено тако да се тек око $^1/_2$4 сата публика разишла. *Приређивачки одбор свакако је при подели игара у распореду из забуне мешнуо „Коло“ као претпоследњу игру* целог програма, јер су на учињену примедбу од стране Срба одмах ред игара променили и „Коло“ се одиграло пре II. четворке. Надамо се, да у будуће неће бити потребе приређиваче на то пажљивим чинити. Држимо ако се не би могло другојачије удесити а оно „Коло“ треба свакако после одмора прва игра да буде **Т.**

— Пишу нам из **Вршца**: „Пок. епископ Нектарије Димитријевић умрио је без тестамента, те према томе не стоји ваша вест, да је оставио тестаменат и да је известан део свога имања оставио на добротворне цели. Истина је, да је пок. епископ говорио, да ће се у тестаменту сетити наших просветних и хуманих завода, и један је господин из Н. Сада јавио шта више, да зна и — *где* је тестаменат владичин!! Но то се показало, да не стоји. Владика се сигурно није надао тако раној смрти, те није ни расположио с имањем. Према томе ће бити *народни фонд универзални наследник пок. епископа Нектарија*“.

— **Срби ђаци у Русији.** По вести из *Петрограда*, у прошлу недељу приредили су тамошњи ђаци концерат у корист својих сиромашних другова. Концерат је био сјајно посећен и испао је на опште задовољство, јер су у њему учествовали најбољи руски уметници. На концерту су били распоређивачи руски и српски ђаци. Цвет петроградске интелигенције посетио је концерат и међу многим одличним гостима био је и гроф *Игњатијев*. Госпођица *Хлавач*, кћи познатог композитора Хлавача, певала је српско народне песме и била је неколико пута изазивана.

— **Набавка коња.** У *Темишвару* је српска комисија, која се састоји из једног пуковника, једног потпуковника и два марвена лекара, накуповала много коња за српску државу.

— **Омладински збор у Београду.** Српска омладина у Београду сазваће у недељу збор, на коме ће се протестовати против злобних измишљотина енглеског новинара *Нортона*, који је у „Dailly Chronicle“-у онако гадно напао Србију.

Новости са стране.

— **„Споразумна“ акција европских велесила.** Београдски „Ускок“ доноси ову занимљиву белешку из *Солуна*: „Пред Солуном стоје укотвљени руски и енглески бродови, дошли овамо да „слошки“ на турску страву ударају. Мрнари залудни возају се морем на чамцима или излазе у варош да успу за оковратник коју чашицу. После једног оваког „усипања“ сударе се у повратку два чамца — руски и енглески — и мрнари се с тога споречкају па и у крупне уђу. Ко зна шта би било да један руски мрнар не учини крај препирци тиме, што се ухвати за енглески чамац и отуд извуче и баци у море четири енглеска мрнара.

Истина Енглезима није ништа било: Егеја кога је Рус желео да нађу, нису нашли, само су се мало окупали, па изгмизали на чамац и отишли на свој брод да тамо премишљају о заједничком притиску Русије и Енглеске на Турску. Дивна слога, а што је најглавније и овом се приликом, као у доба Петра Великог, руска песница показала чвршћа од енглеског чела!“

— **Гроф Стеван Карољи и миленниум.** Приликом светковина о хиљадугодишњици хтели су Мађари да саставе великолепну коњаничку бандерију С тога су позвали једног од првих магната мађарских, грофа Стевана *Карољија*, да се он прими, да предводи ту бандерију. као што је учинио и приликом двадесетпетогодишњице Њ. В. краља Фрање Јосифа. Али гроф се Карољи врло лепо захвалио на позиву, јер није вољан се примити те почасти у данашњим политичким приликама. Тако понашање је и достојно првака једне од најстаријих великашких породица!

— **Велика проневера.** У престоници Шпаније, у Мадриду, ушао је маркиз *Кабринана* у траг грдној проневери у градској управи. Проневера износи преко 30 милиона франака Од градоначеоника до последњег већника, сви су крали, и то се годинама чинило.

НОВИЈЕ.

БЕОГРАД, 5. децембра. Порта је упутила отомянско царско посланство у Београду, да побије вести, које су овде распрострте, као да у Македонији и Старој Србији влада узрујаност. Вели се, да у Македонији влада потпун мир.

БЕОГРАД, 5. децембра. Посланици скупштински мисле за сигурно, да ће у најкраћем времену бити у министарству промене. Тако веле, да ће министар унутрашњих послова, министар правде и министар грађевина одступити.

МОСКВА, 5. децембра. Руски цар ће 9. (21.) јануара идуће године свечано ући у варош а крунисање његово обавиће се 12. (24.) и. м.

Због данашњег празника св Николе наш лист излази на по табака.

Трговина.

НОВИ САД, 6. (18.) децембра. 1895. г. (Извештај семенарске радње Војина Јовановића)

Време непогодно и кишовито, спречава саобраћај, те је сама пијаца одвећ слабо посећена. Ни с једне стране нема понуде ни с друге тражње. Цене се нису ни код ког артикла промениле.

Плаћало се:

Пшеница прва роба 6.15—20 н., средња 6. ф.—6 ф. 10. Наполица 5 ф. 80—90 н. Кукуруз у клипови 2 ф. 35—40 н. Окруњен 3·25—30 н. Чинквантин у клипови 2 ф. 40—45 н., окрњен 3 ф. 40—45 н. Зоб 5 ф. 20—30 н. Јечам 4 ф. до 4 ф. 10 н. Муар 5·50—6 ф. Проја 4 ф. 20—30 н. Пасуљ бели 8 ф. 20—30 н., жути 7 ф. —7 ф. 50 нов. Све од 100 кила.

*

Течај вредности новаца на берзи у Будим-Пешти 6. (18.) децембра 1895.

Ц. кр. дукати (нови)	5 ф. 71 н.
„ „ „ (стари)	5 ф. 68 н.
Дукати од 20 франака . . .	9 ф. 60 н.

Огласи.

СТЕЧАЈ.

На основу „Школске Уредбе“ од 1872. год. §. 36. и 37. и решења Високославног Митрополијског Школског Савета од 6. (18.) фебруара 1895. год. Бр. Ш. С. $\frac{23}{ex\ 1895.}$ а упутства Сл. Еп. Школског Одбора бачког од 16. (28.) новембра бр. Ш. О. $\frac{1429}{ex\ 1895.}$ овим се расписује стечај за учитељицу на српско прав. вероисповедној основној женској школи у Бачком Мартоношу.

Плата је следећа:

210 ф. у готовом новцу месечно у напред.

16 ланаца ораће земље по 2200 □°, на коју политична општина порез и еквиваленат плаћа.

36 ф. у име два хвата тврдих дрва.

30 ф. у име 300 снопова трске

70 ф. у име годишње станарине.

Ова берива прима из политичне општине.

40 ф за држање пофторне школе.

Половину земљишта од учитељске баште

Ова берива прима из црквене општине.

Изабрана учитељица дужна је осим законом одређених школских предмета учити женску децу ручном раду и православном црквеном појању, са ученицама на сва недељним и празничним као и на пређеосвећеним богослужењима учествовати. Пофторну школу на основу одређења школске уредбе држати.

Уз молбеницу треба приложити: крштено писмо, сведоџбу о учитељској способности, добивену из сомборског учитељског завода, оспособљење из мађарског језика као и сведоџбу оне општине у којој је деловала ако је учитељица била.

Рок овог стечаја траје до дана св. Јована Крститеља 1896. г.

Молбенице са потребним сведоџбама и биљеговинама имају се слати потписаном председнику овомесног Школског Одбора.

Како на истом месту постоји привремена учитељица, то по томе, која буде изабрана, ступа звање почетком идуће школске године.

Из редовне седнице Школског Одбора срп. правосл. црква. школске општине у Бачком Мартоношу одржане 18. нов. 1895. год.

Тоша Петаковић перовођа. — **Младен Јосић** парох и председник м. школ одбора.

426 2—3

Стечај.

227 2—3

Расписује се стечај, са роком до 1. (13.) јануара 1896. год. на два, оставком упражњена учитељска места на српској основ. вероисп. школи у Силбашу (Бачкој). У смислу решења и одобрења слав. епарх. шк. одбора бачког од 21. марта (2. апр.) 1895. бр. Ш. О. 34. плата је учитељска 300 ф. и 40 ф. за држање повторне школе; 5 ланаца (à 1000□°) 1583□° добре ораће земље; 5·5 мерова жита или накнада за жито у новцу по 10-годишњој просечној цени; 3° тврдих дрва; стан од 3 собе, кухиње, коморе, подрума, штале са шупом односно покривеним улазом; врт какови и колики се у школском дворишту налази без сваког даљег права на накнаду било у новцу или земљишту. Један од господе учитеља, кога црквено школска општина изабере, биће уз награду од 40 ф. црквено-општински перо- и рачуновођа. Од укопа где позвани буду добијаће 1 ф. На укопе дужни су г. учитељи споразумно на изменце ићи. Државну порезу и половину еквивалента плаћају г. учитељи. За економску 1895.—96. г. примаће учитељи за земљу накнаду у новцу, рачунајући по 32 ф. ланац.

Поред школском уредбом од 1872. год. одређених дужности, учитељи су обвезани редовно, у недељне и празничне дане, на вечерњу јутрењу и литургији, у св. храму појати и децу црквеном појању тачно и ревносно поучавати. За време св. четрдесетнице дужност је г. учитеља сваки дан на вечерњу и јутрењу службу на на изменце, држећи сваки своју седмицу, редовно у цркву долазити и појати а средом и петком скупа са ученицима оба учитеља пређеосвећеној литургији присуствовати

Добро инструиране молбенице ваља у отвореном року на потписаног председника управити.

Из седнице месног шк. одбора држане у Силбашу 19. новембра (1. децембра) 1895. год.

За перовођу:

Вук Јеличин школски старатељ. — **Тодор В. Поповић**, председ. мес. школ. одбора.

У мојој кући код

БЕЛА ГРОЗДА

на житној пијаци број 10. (2013.) на најлепшем и најживљем месту на 4 сокака има један **диван велики локал** са особито лепим, *сувим* и великим подрумом леденицом и са *собама* веома згодним за комптоар или канцеларију за издавање од 1-га јануара по рим. 1896. године на једну, три, шест или више година.

422 5—6 **Велимир Бугарски**

ПЕРНАТЕ ЖИВИНЕ

скоро заклане, сваке врсте, као и свежа јаја примамо у комисију ради брзе распродаје

Херман Лаугш и друг

433 1—2 17. Taubenstrasse, Берлин.

КИГЕА

БАЛСАМ ЗА КОСУ.

Овај несрамљиви препарат јача, улепшава и чисти косу, враћа свакој **СЕДОЈ** коси њену природну првобитну младићску **БОЈУ И ЛЕПОТУ** Не садржи ніякве фарбе, него дејствује на корен косе.

Овај је балсам од медицинских ауторитет опробан и препоручен као **невино и најбољ** од свију средстава за косу.

Једна флаша 2 фор. 50 нов., проба-флаша 1 ф. 50 нов. искључиво код **С. ДИМИТРИЈЕВИЋА** апотекара у Aracs (Franyova) Banat. 416 4—12

ЦЕНТРАЛНИ КРЕДИТНИ ЗАВОД

У Н. САДУ

издаје сваки дан преко целе године

КЊИЖИЦЕ ЗА НЕДЕЉНЕ УЛОГЕ НА ШТЕДЊУ

на које се уплаћује по свакој

честици 50 новчића недељно.

Уплата траје свега три године, рачунајући од дана прве уплате. Према томе располаже сваки улагач самостално са својим улогом, који се исплаћује са каматом кад се наврше три године.

429 4—

Власник и издавалац: Дружина Браника. — Одговорни уредник Никола Јоксимовић. — Штампарија Ђорђа Ивковића у Новоме Саду.